

Alkohola aprite 2017. gada 6 mēnešos

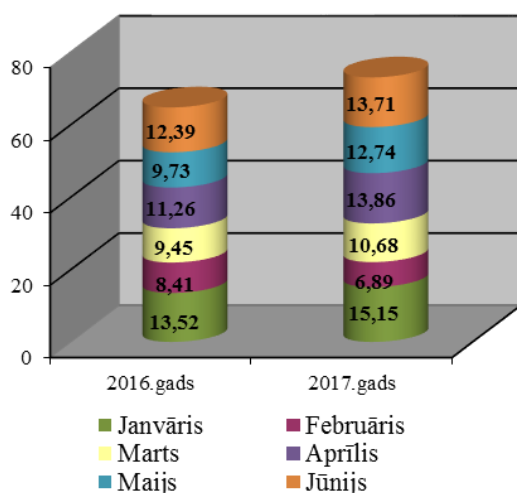
1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholiskajiem dzērieniem

2017.gada sešos mēnešos **akcīzes nodoklis par alkoholiskajiem dzērieniem** (neieskaitot alu) **iekasēts 73,0 milj. EUR** apmērā, kas ir par 8,3 milj. EUR jeb 11,3% vairāk kā 2016.gada attiecīgā periodā, ko ietekmēja kopējais patēriņam nodoto alkoholisko dzērienu apjomu pieaugums salīdzinot ar iepriekšējo gadu, kā arī akcīzes nodokļa likmju palielināšana 2016.gada un 2017.gada 1.martā.

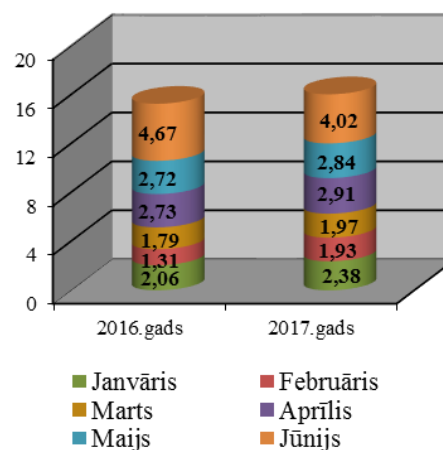
Savukārt **par alu** 2017.gada sešos mēnešos **iekasēti 16,0 milj. EUR**, kas ir par 0,8 milj. EUR jeb 4,8% **vairāk** nekā 2016.gada sešos mēnešos, ko pamatā ietekmēja iepriekš minētais akcīzes nodokļa likmju kāpums alum 2016.gada 1.martā par 11% un 2017.gada 1.martā par 7%, kā arī patēriņam nodotā alus apjoma pieaugums.

1.attēls

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholiskajiem dzērieniem (bez alus) (milj. EUR)



Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alu (milj. EUR)



2. Alkoholisko dzērienu apritē iesaistītie komersanti

2017.gada jūnija beigās:

- 213 komersantiem bija 237 spēkā esošas licences akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai, no tiem 73 komersantiem bija spēkā esošas licences uz atvieglotiem nosacījumiem – mazās alkoholisko dzērienu darītavas, kuras ražo vīnu, raudzētos dzērienus vai pārējos alkoholiskos dzērienus no savā īpašumā vai valdījumā esošajos dārzos un dravās iegūtajiem produktiem vai savvaļā augošiem augiem Alkoholisko dzērienu aprites likumā noteikto limitu ietvaros;
- 50 komersantiem bija spēkā licences reģistrēta nosūtītāja darbībai;
- 4 komersantiem bija spēkā esošas licences reģistrēta saņēmēja darbībai;
- 259 komersantiem bija spēkā esošas licences alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecībai;

- 4115 komersantiem bija spēkā esošas licences alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai un 136 komersanti, kuriem licence ir tikai alus mazumtirdzniecībai.

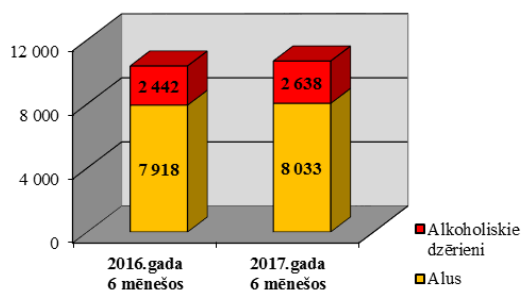
3. Patēriņam Latvijā nodotie alkoholiskie dzērieni

Viens no būtiskākajiem rādītājiem, kas vistiešākā veidā ietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus valsts budžetā, ir alkoholisko dzērienu apjoms, kas nodots patēriņam Latvijā, un to struktūra, ņemot vērā piemērojamās akcīzes nodokļa likmes.

Pēdējā gada laikā vērojama stabila patēriņam nodotā alkohola, tai skaitā alus, apjomu palielinājuma tendence, ko galvenokārt veicināja Igaunijas pierobežā realizētā alkohola kāpums, kas saistīts ar būtiski zemākām akcīzes nodokļa likmēm Latvijā.

2.attēls

Patēriņam Latvijā nodotie alkoholiskie dzērieni (tūkst. dal)

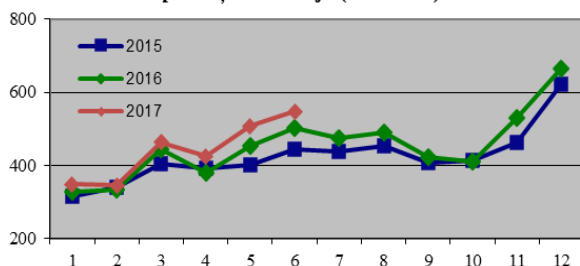


2017.gada 6 mēnešos patēriņam Latvijā nodoti 2 638 tūkst. dekalitri (turpmāk – dal) alkoholisko dzērienu, kas ir **par 8% vairāk** nekā 2016.gada sešos mēnešos. Vērtējot pēc absolūtā alkohola satura dzērienos, patēriņam nodotie apjomi ir par 9% lielāki kā 2016.gada sešos mēnešos. Alus **2017.gada sešos mēnešos** patēriņam Latvijā nodots 8 033 tūkst. dal apjomā un salīdzinājumā ar 2016.gada attiecīgo periodu **vērojams neliels pieaugums par 1%**.

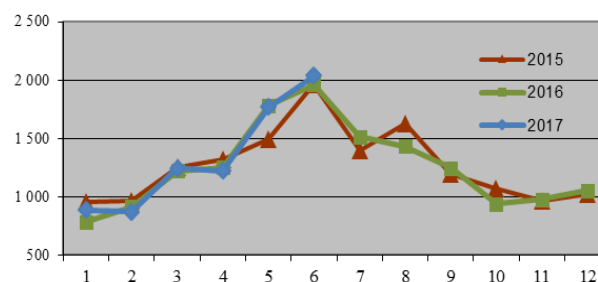
Apskatot alkoholisko dzērienu un alus aprītes rādītājus mēnešu griezumā, vērojama nevienmērīga patēriņam nodotā alkohola dinamika. Tā, piemēram, patēriņam nodoto **alkoholisko dzērienu** apjoms ievērojami pieaug gada nogalē. Salīdzinot **alkoholisko dzērienu** patēriņam nodotos apjomus ik gadu pa mēnešiem, secināms, ka patēriņam nodoto alkoholisko dzērienu apjomam ir stabili pieaugoša tendence. 2017.gada jūnijā patēriņam nodoto alkoholisko dzērienu apjoms salīdzinājumā ar pērnā gadu ir pieaudzis par 9%.

3.attēls

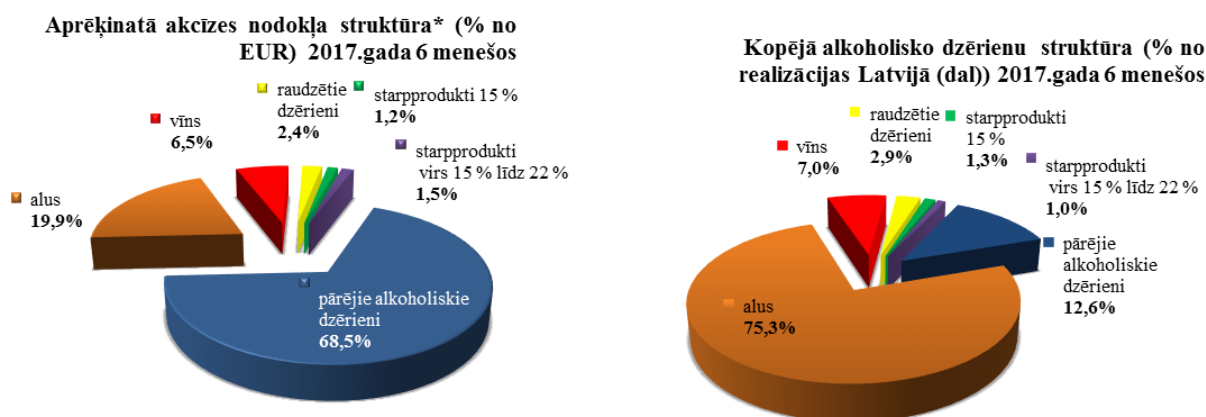
Alkoholiskie dzērieni (neskaitot alu), kas nodoti patēriņam Latvijā (tūkst. dal)



Alus, kas nodots patēriņam Latvijā (tūkst. dal)



Savukārt, **alus** apjoms, kas nodots patēriņam Latvijā, krietni pieaug vasaras mēnešos, īpaši jūnijā. Salīdzinot patēriņam nodotos alus apjomus ik gadu pa mēnešiem, vērojama salīdzinoši stabilitāte. Tā, piemēram, patēriņam nodotā alus apjoms 2017.gada jūnijā, salīdzinot ar 2016.gada attiecīgo mēnesi, ir vērojams pieaugums par 4% (skat. 3.att.). Patēriņam nodotā alus apjoms būtiski pārsniedz pērnā gada rādītājus tikai šī gada janvārī (pieaugums 11%) un jūnijā (pieaugums 4%), savukārt februārī, aprīlī un maijā vērojams patēriņam nodotā apjoma samazinājums.



* Pamatoties uz Akcīzes nodokļa deklarācijās aprēķināto akcīzes nodokli (neiekļaujot muitā aprēķināto akcīzes nodokļa maksājumu summas)

Kopējā patēriņam Latvijā nodoto alkoholisko dzērienu struktūrā 2017.gada sešos mēnešos vislielāko daļu sastāda alus (75%), savukārt degvīna un pārējo „spirtoto” (4.attēlā – pārējo alkoholisko dzērienu) īpatsvars kopējā alkohola patēriņa struktūrā aizņem 13%, taču būtiski augstākās nodokļa likmes dēļ akcīzes nodokļa ieņēmumu struktūrā (pēc akcīzes nodokļa deklarācijās aprēķinātās nodokļa summas) šai grupai ir dominējošā loma, nodrošinot 69% no ieņēmumiem.

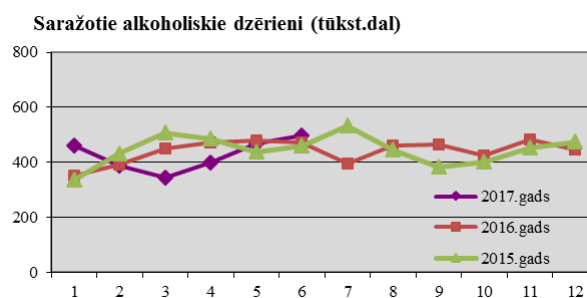
Informāciju par lielākajiem komersantiem, kuri 2017.gada sešos mēnešos visvairāk patēriņam Latvijā nodevuši alkoholiskos dzērienus un alu skatīt 7.pielikumā.

2017.gada sešos mēnešos Latvijas patērētāju vidū kā vispopulārākais alkoholiskais dzēriens saglabājas „Cēsu Džons” kokteilis. Populārāko 2017.gada sešos mēnešos alkoholisko dzērienu nosaukumus skatīt 8. pielikumā.

4. Alkoholisko dzērienu ražošana

2017.gada sešos mēnešos alkoholisko dzērienu ražošana tiek veikta 79 akcīzes preču noliktavās (no tām 60 ir mazās alkoholisko dzērienu darītavas), kur saražoti 2 559 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu), kas ir par 58 tūkst. dal jeb 2% mazāk nekā 2016.gada sešos mēnešos. Savukārt, 2017.gada jūnijā, salīdzinājumā ar 2016.gada jūnija mēnesi, ir vērojams saražoto alkoholisko dzērienu pieaugums par 5% jeb par 24 tūkst. dal. Samazinājuma tendence līdz 2017.gada marta mēnesim varētu būt skaidrojama ar to, ka 2017.gada janvārī tika saražots vairāk alkoholisko dzērienu nekā vidēji iepriekšējos gados – 2017.gada janvārī par 31% vairāk saražoto alkoholisko dzērienu nekā 2016.gada janvārī. Salīdzinot ar 2016.gada 6 mēnešiem ir pieaudzis saražoto raudzēto dzērienu virs 6 tilpumprocentiem, starpproduktu līdz 15 tilpumprocentiem un starpproduktu virs 15 tilpumprocentiem līdz 22% tilpumprocentiem apjoms, savukārt, vīna, pārējo alkoholisko dzērienu un raudzēto dzērienu līdz 6 tilpumprocentiem ražošanas apjomi ir samazinājušies – skatīt 3.pielikuma 1.tabulu.

5.attēls

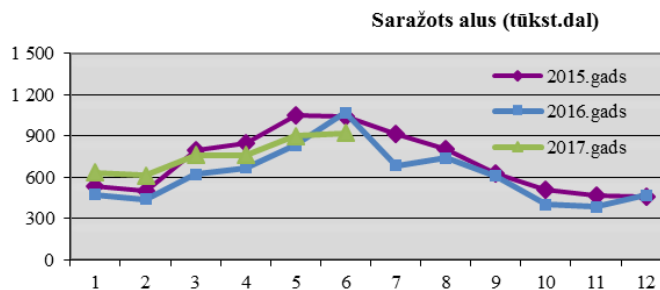


Mazie alkoholisko dzērienu ražotāji, t.i. komersanti, kam ir spēkā esošas licences uz atvieglotiem nosacījumiem, 2017.gada sešos mēnešos saražojusi 4,4 tūkst. dal alkoholiskos dzērienus, kas ir par 21% vairāk nekā 2016.gada sešos mēnešos, un 95% no mazajās ražotnēs saražotā apjoma sastāda raudzēto dzērienu grupas dzērieni.

6.attēls

Alus ražošana **2017.gada sešos mēnešos** veikta 42 akcīzes preču noliktavās, un kopumā saražoti 4 599 tūkst. dal alus, kas ir **par 12% vairāk** kā 2016.gada sešos mēnešos (skatīt 4.pielikuma 1.tabulu).

2017.gada jūnija beigās 39 komersantiem ir patstāvīgās mazās alus darītavas statuss, kurās 2017.gada sešos mēnešos saražoti 968 tūkst. dal alus jeb 21% no kopējā Latvijā ražotā alus. Jāatzīmē, ka mazajās alus darītavās saražotajam alum tiek piemērots akcīzes nodokļa atvieglojumus 50% apmērā). Patstāvīgo mazo alus darītavu darbība ir jau ilggadēja un ar salīdzinoši nozīmīgu ietekmi uz alus ražošanas apjomu Latvijā.



5. Alkoholisko dzērienu ieviešana Latvijā

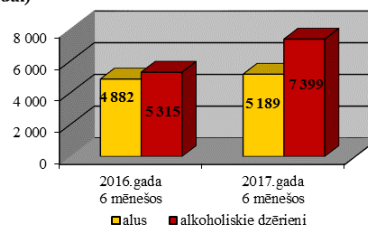
Lielākā daļa alkoholisko dzērienu Latvijā tiek importēti/ievesti, izmantojot akcīzes preču noliktavas. Akcīzes preču noliktavās ievesto, tai skaitā importēto, preču apjomu izmaiņas tiešā veidā neietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus, jo tie lielākoties tiek saņemti un uzglabāti atliktā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā, kā arī liela daļa dzērienu no akcīzes preču noliktavām atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā tiek pārvietoti uz citām ES dalībvalstīm vai eksportēti.

2017.gada sešos mēnešos Latvijā importēti/ievesti 7 399 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu), kas ir **par 39% vairāk** kā 2016.gada attiecīgajā periodā, skatīt 3.pielikuma 1.tabulu.

Alus **2017.gada sešos mēnešos** Latvijā kopumā importēts/ievests 5 189 tūkst. dal apjomā, kas ir **par 6% vairāk** kā 2016.gada sešos mēnešos, skatīt 4.pielikuma 1.tabulu.

7.attēls

Latvija ievestie alkoholiskie dzērieni un alus (tūkst.dal)

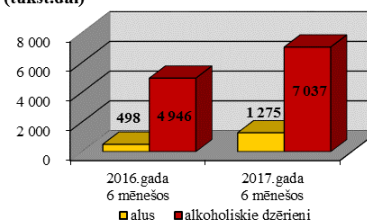


6. Alkoholisko dzērienu nosūtīšana uz ES dalībvalstīm un eksportam

8. attēls

Kopumā **2017.gada sešos mēnešos** no Latvijas izvesti 7 037 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu), kas ir **par 42% vairāk** kā 2016.gada sešos mēnešos, skatīt 3.pielikuma 2.tabulu. No tiem 88% eksportēti, galvenokārt uz Krieviju, 12% nosūtīti uz citām ES dalībvalstīm, no tā lielākais apjoms nosūtīts uz Igauniju un Lietuvu.

No Latvijas izvestie alkoholiskie dzērieni un alus (tūkst.dal)



Lielāko daļu no alkoholisko dzērienu apjoma, kas izvests no Latvijas, sastāda pārējo alkoholisko dzērienu grupas dzērieni.

Alus 2017.gada sešos mēnešos no Latvijas izvests 1 275 tūkst. dal apjomā, un, salīdzinot ar 2016.gada sešiem mēnešiem, šis apjoms ir palielinājies par trim reizēm, *skatīt 4.pielikuma 1.tabulu.*

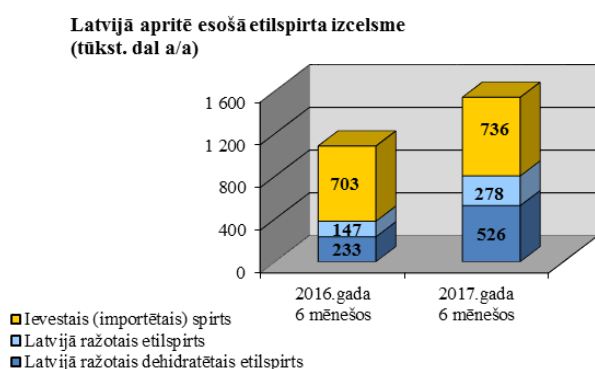
2017.gada sešos mēnešos alus no Latvijas tiek izvests gan uz ES dalībvalstīm, gan eksportēts, 28% no kopējā izvestā alus apjoma izvesti uz Lietuvu, 26% uz Igauniju, 15% uz Krieviju, savukārt 5% izvesti uz Itāliju.

7. Spirta aprīte

Latvijā spirta aprīte tiek stingri reglamentēta saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību, kas paredz arī ierobežotu spirta aprītē iesaistīto personu loku. Etilspirta ražošanu šī gada sešos mēnešos veikuši trīs komersanti, kā arī četri komersanti – alkoholisko dzērienu ražotāji ievēduši etilspirtu no citām valstīm.

Faktiski visa spirta aprīte Latvijā notiek atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā, tādēļ akcīzes nodokļa ieņēmumus tiešā veidā tā neietekmē. Detalizētus spirta aprītes rādītājus skatīt *4. un 6. pielikuma 2.tabulā.*

9.attēls



2017.gada sešos mēnešos Latvijā kopumā saražots etilspirts (t.sk. dehidratētais jeb nepārtikas etilspirts) 804 tūkst. dekalitru absolūtā alkohola (dal a/a) apjomā, kas ir par 424 tūkst. dal a/a **vairāk** kā 2016.gada attiecīgajā periodā. Izmaiņu pamatā ir Latvijā ražotā **etilspirta pieaugums** par 131 tūkst. dal a/a, kā arī **dehidratētā spirta** ražošanas apjomu pieaugums - šogad saražots divas reizes vairāk kā 2016.gada 6 mēnešos.

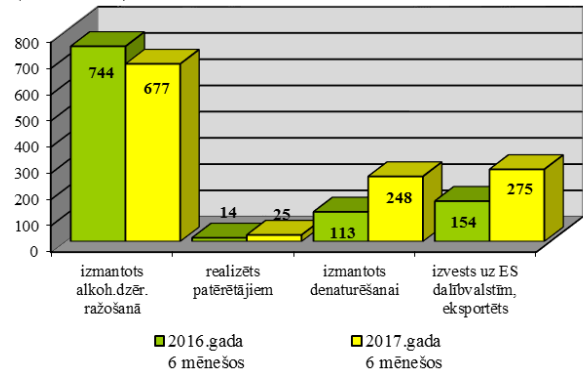
2017.gada sešos mēnešos, salīdzinot ar 2016.gada datiem, par **5% pieaudzis** arī Latvijā ievestā un importētā spirta apjoms – no Krievijas, Slovākijas, Igaunijas, Vācijas un Zviedrijas ievesti 736 tūkst. dal a/a etilspirta lielākoties alkoholisko dzērienu ražošanai.

Kopumā 2017.gada sešos mēnešos no Latvijas tika izvests uz Eiropas Savienības dalībvalstīm vai eksportēts 528 tūkst. dal a/a spirta (t.sk. etilspirts – 253 tūkst. dal a/a un dehidratētais spirts – 275 tūkst. dal a/a). 2017.gada sešos mēnešos deviņas reizes ir pieaudzis ievestais dehidratētā spirta apjoms, ko kā biodegvielu paredzēts pievienot benzīnam. Spirts no Latvijas tiek izvests uz Poliju, Lietuvu, Igauniju, Somiju un Šveici. No kopējā 2017.gadā valstī pieejamā etilspirta apjoma – 1 725 tūkst. dal a/a (krājumi gada sākumā + saražots + ievests Latvijā):

10.attēls

- **39%** izmatots alkoholisko dzērienu ražošanā un šis apjoms ir par 1% mazāks, salīdzinot ar 2016.gada attiecīgo periodu;
- **16%** etilspirta izvesti no Latvijas, un to apjoms salīdzinot ar 2016.gadu ir pieaudzis par 79%;
- citiem spirta patērētājiem (pārtikas preču un kosmētikas ražošanai, zinātniski-pētnieciskām vajadzībām) nodotais etilspirta apjoms, salīdzinot ar 2016.gadu, ir palielinājies par 52%, taču tie ir salīdzinoši nelieli apjomi, kas kopējā izlietojumā sastāda **1%**;
- salīdzinot ar 2016.gada attiecīgo periodu, šogad Latvijā ir pieaudzis saražotais denaturētā spirta apjoms – 2017.gada sešos mēnešos denaturēšanai tika izlietoti 248 tūkst. dal a/a, kas ir par 135 dal a/a vairāk.

Latvijā pieejamā etilspirta izlietojums (tūkst. dal a/a)



Vienlaikus, salīdzinājumā ar 2017.gada janvāra sākumu, par 19% ir pieaudzis etilspirta krājumu daudzums jūnija beigās.

Sirija 67120167

Analītiskajā materiālā un pielikumos apkopota informācija no VID informācijas sistēmās iesniegtajiem pārskatiem uz datu apkopošanas brīdi. Informācija turpmākajās publikācijās var tikt precizēta.